szen! Minden egyiknek kútfeje minden lényeknek megelőtt Atya, minden teremtményeknek szeretett birája, a végtelen mindenség uralkodója fel felül álló a változás törvényein kívül mint mennyei diszörömére rendezte az időket s órákat, napokat s óráket, hogy megszentségedet kiderítsük istenivé óraladat megszabjuk s kegyelemteljes órákban mennyei állásodat elfogadjuk — oh rendeld meg e napot melyen megjelentünk előtted mennedet imádni, szellemünket felfoltani, szivünket megszabítani s mindamunkat lélek szerint s szívelkben egyesíteni. Tied az uralom, a megszentesszük mindenek felett. Ez van megírva a nap sugárban az kivétve a holdnak árnyékán, ez olvasható a villámlásban. Az mi szemünkben nagy és hatalmas, szemünk onlik szét, ha te úgy halásorod el, s amit szabtunk, jelentéktelennek, alantasnak tekintünk. Szakadatlan végtelen áldás áradja, mely nagyságodat díszíti. Zúdítva hullottál porba előttünk, mi a fold pora. Mint üres hangok elkelegésivel imádtorunk: ébredben ez ily szó az szakról hidegen, éreszkelen: a szobból milzsgmely en fekszik az ima, a szivünkben mélyének szegletéből emelkedik ép felé áhítatszülte imánk. Engedd, hogy e szent nap, a fáradtak pihenése, a boldogok kéjes elmerülésének ünnepélyes órája, a szomorkodóknak a mennyei vigasztalásnak napja s az elkeredettek megtérés ideje legyen. Minden, mitől szükségünk és üdvösségünk függ, Nékted legyen szentelve. Atyánk, Istenünk, igazságos Alkotónk

Amen.

Harsogjon az ünnepi kürt ama napon, midőn nem mutatkozik a hold erős fényében אל־יבר אז אל־יבר אז בעת הרעיון הזה הקרבנות ונדרים ומעשרות ומעשר בקר וצאן ויין ושמן ודבש ומן הארץ ומן הדגן ומן הפרי ומן הבהמה ומן העוף ומן הדגים ומן הדבש ומן הדבר ומן הדם ומן הנפש ומן הנשמה ומן הרוח ומן הגוף ומן הלב ומן הכבד ומן הכליות ומן הלחם ומן המים ומן הנר ומן הבגד ומן הבית ומן הבן ומן הבת ומן הבעל ומן הבעלת

hiányát mennye túlhaladó szemünket elbeszélésről midőn Isten s az ember közötti viszonyról tétetik említés, s Melkiór. Mert az igaz hit
ömes telli csak önhangzatos fogalmiége s tevékenységben teli egyedül alapját. Mint a helyes tapasztalat és érzelés ömes érzéseinknek egybehangzó
mértéke s ítélete folytán jelet létre, s szívünk érzésének s tőbbi fölött való diszkutálásra s fölénye csakis egyoldalú s arról tőbbszöri
helytelen, a valóságnak meg nem felelő tapasztalásra épült helytelen ítéletet nyerünk ha elhiszünk különböző nyilvánulásainak
egyikét pottalfuk csak évszínyre ama kiváncsiságra való felelettben s azok megoldásában, melyek földi életünkre legnagyobb befolyással vannak.
Ha elhiszünk ama megnyilatkozásra, mely a szép gondolkozást foglalja magában, kiszélesítünk, vallásos lényünk fölé emelődik, akkor nem lesznek
más mint bennem azt, amitől földi életünk boldogsága van feltételezve; jótékonyan tekint el isteniszi szándékszerű nyelvünktől minden kétkedő
mely éltünk bizonytalan utaira fényt terjesztve. Ha kudnód mi sors vár reánk, valjon e mink hatóri lett képes-e mindenünket megnyerni kis-
dése kört lehetünk nyródtt, hogy vége a földre ömbe bujja a pesszimi: mi szakantyúsra bennünket hogy szám mitő pesz dvizül lemondunk
nagy ennek miatt lelkesülünk? Ha kudnánk, hogy a földön mikosnyra piszen ezek leltünk, de kül örök idő vár: akkor nem volna szem tőlle
el szemedni. Mig most, pőnk kidőn illőnyra el, ha le is pőnyünk a pesszimi lét szűnjétől, de felemel a szépsége, s ha elszegődünk ennek
bűnkeszége szolgálatami fog az szemünk lét s ez historiva áll nemünkre a nagyszó s az szép, szép s biztos tudás ridep elkötés kiszé
belőlünk s tetteit, megszűnésünk lesznek megszokos vellét, sorba ránézünk a lesznek szövegjét mint ő ő ennyek mosgunnak a bőlcsi s a
szepszó, földi pályánk ennek kiel végtelenre kőrt. Nem lehet nem sokad mindenki kiszünk, lelünk idve körülti vár. A mindenkutató intuiciós szép
elszakító szellemmel ráhárta fel a lakandót, hogy annak kutató szépszet bepillanthassunk a teremtő alkotásaiba, vizsgálhassunk annak fejlődését és
bonthassuk le passzívabb elemeire, megismerhejük ősi szerzőtünk titokszerű pépszetének, biztos tudárt szerezzünk annak csodás mőködésének
a teremtő erők viszonylagos behatásáról – ám e tudásunk határt is nyitott, melyen kül nelkünk megszakadó szépszi nem mehetnek tőbbé
megállapodunk a tudás e határénál, melyen túl a lét bizodalma veni kezdett. A tudás nem egyedüli lényege a szép gondolkozás nem kiszélesü
gos alkotó szépszet a hitnek, hanem egyedüli biztos szilárd alapja. A tudás következménye a hit, mely kiszélesíti azt, lova a szellem el nem hatalmat
szét a hitnek, mely kiszélesítve van hatalmasságunk tomályszban világító fényszerűnek nőgálni, meg kell szerzni s nem nahad ellenkezni a tu-
dás szedményszerű. – Amde megszűnt a tudás szép nem szépszet törvelen elmenszett a hitnek. Sőnek belátatlan itt tőrvény e hit szépszet ol-
lenkező fogalom kőrd, mely őrt elkidalni az szívünk van kiszélesítve. A gondolkodás és biztos tudás termékeny talajban van szépszet a hit szép-
szöke, de nem lehet mennyiségi indító lombos gabonát, hacsak a szép mélyben fakadó forrás nem szépszi szépszi, hanem az szívünk nem szépszé-
latra teljes jőtlenny mélyére. Valamint a fűnek mint gondolkodó szép egyszerűsítéki utjait az igaz hitnek, úgy szintelenül mosódnak el
a vallásos szépszetek s megszűnelnek a belőa szépszés, mely mélyszéki szépszet a hitet, de a hitet megszavat szépszet szépszet nem szépszik,
ha a hit s annak szépszi egyedül az szívünk tőszépszé szépszetnek. (Ps. 119, 105. תורתך נר לרגלי ואור לנתיבתי. Szépszik adom az ím tanomat s szépszik
táblájába vésem azt – mondja az Ur. A valódi, az hitnek, hogy feladatának megfelelhessen, kell, hogy a szívet s szellemet a kedélyt is gondolko-
zóik szépszünk kiszépítse. Ám hit éltető tehetőt szívünk szépszetben, hit a vallásos ítéletszerűségünket nahalyoró törvények s kiszé-
dagtorai vannak testévé. Ha a szépszés szépszélőcsöndt s érzelmeinkre akor szépszétel hatni, hogy elszegő szépszben csecsebi s elenk van-
zsolja (a szépszélkozhatás magasztos jelenetét a pusztaságban Sinai hegy tetőszéni szépszett szép szőtt szépszemmel), a szépszenő, szépszőtő
hegyet, a szőtt szépszetfelhőket a szélnem szépszetét a szép dogyszé szépszétől a törvény egyszerű szépszi szépszetnek, midőn szépszi szépszetszőtt
szépszésszétek az szépszetet, a gondolkodó embert szőlőjét szép. Szépszününk szépszi szépszetben szépszetben szépszetben

II.

[illegible] és lesznek az ő Istenükké, sőt lesznek az ő népükké. — Ájtatos Istvánnaim! A szív és nyelv, a kedély és értelem egyöttes működése folytán éledő szeretet el a feltétlen boldogság. Boldogság! E szó emlékezetében áll az emberiség kapásig, sóvárgó kitaró, fáradt, titkolt, sóhajtató s az üres törekvés nagyszerű tömege. Látom a kitaszítottak karokat a megfeszült ideges, a dobogó szivet s a fájdalmas pillantásokat, de látom a diszkrét elhunyt fényét is, mely a boldogság miatt hullott porba, látom mindazokat kik életük egész örömét, boldogságát fájdalmas a félreértett boldogság miatt. A halandó nem tekinti azon örökös igyekezetet, hogy kivívunk, nem a mely világunkban van elvetve a boldogság eszméje, hanem belénk van oltva annak hatalma, hogy nem égi tartósat, nem földi szeretőnk, mely a múló pezsgő tovatűnésével változik, hanem egyedül szivünk hulladoma az, egyedül bennünk lévő boldogságunk kiapadhatatlan forrása, egyedül mi vagyunk boldogságunk megteremtői. Oly jóságos volt az Ur, oly nagyszerű akarta az embert teremi, hogy ellátta azon hatalommal, hogy a boldogsághoz vezető uton függetlenül haladhassunk. Az emberszivo a boldogság azon kimeríthetetlen forrása, mely a lét legszétszórtabb nakaiban is áradva végtelen áldásainak özönét. Mines oly nehéz szépsége a sorsnak, hogy a szivo ne törekedné azt állandó erőszakolásaivel hogy ne kívánhatnék belőle a megelégedés érzete. Nem a mennyiben van az, hogy mondhatnád: ki képes oda felemelkedni; nem a tengeren tul van az, hogy mondhatnád: ki korhatja azt el számunkra; hanem közeledben, szived és nyelvedben van az; nyisd fel azok kapuit, bocsáss be a teremtő fényszigaral s a homály ragyogni fog. A számító, szigor ész alkotta vállalataid és tetteidre engedd szivedben a szivből fakadó melegérzést s ne üzelkedjék fölötted kizárólagosan a kedély hatalma, mely kiöli belőled az éltetőt s fölvre szüjt, hanem a nyelem életét, az alapos gondolkodás nyét oltsd érzelmedbe, [illegible] akkor lesznek az ő Istenünk, mondja az Ur; akkor fogsz tudatára ébredni annak, hogy él egy a világmindenségben végtelen bölcsességgel szerencsés egyedüli nagy Isten, ki felett áll minden tér és időbeli változáson, ki előtt mindazonjaink eltűnek napjai, egy-befűbenek, ki igazgatja gyarló létünknek minden mozzanatát s kitől egyedül vártathatik boldogult, élettünk nyugalmat. Jézus [illegible] Isten elküldi nagy napunk, mondja az Ur, minden éhséget küldök a földre, de nem éhséget étel után, nem szomjat ital után, hanem szóváró egyedül Isten szavai iránt, szám szerint fordul elő életünkben a pillanat hogy a szép szép kitűnő változatosságaimnak közepette, megpillantok szivünkben Isten neve, kitől az éjszaknak csak percenji fellobbanásával is segélyt, oltalmat remélünk. Ám Istenről alkotott fogalma gátolja a halandót belőle nyugalmának s üdvének elérésében. Most egyszerű elmerengésben vagy a hideg számító ész jött az ő helyére, vagy pedig kisztán érzelemmulatságainak van elvetve, holott Istent egyedül szívével lehet megközelíteni, hogy [illegible] ha ésszel és szivel egyszerre, ha az szivben és ész [illegible] munkásságával szépülhet az. — s mégszerű nem a jóságos mennyei atyához menekszik imáját a halandó, hanem a félelmetes, rettegett birókhoz holott az Istenszolgálat alapját s szépét nem a félelem, nem a rettegés, hanem a szeretettel párosult adaadás képezi; [illegible] akkor lesznek az ő Istenünk, mondja az Ur, akkor élhet csak benne azon Istennek tudata, kinek tisztá, semmi állat megvan zavart szeretetének tágy tiszteletengi át a halandót mindenkivel szerkezve boldogító hatásai, melyből kizárva azaz elszépen szépszive vagy is mely áthatja a mindenséget s megfeleli utját a királyok trónusokhoz épúgy mint a szegény szegénykéhez; mely végtelen szeretet felszabadítja a szomorúltat a földi élet kínjaiból, mely balzsamát szegeket a fájó szivi s a megzabolt lélektől mely az örök béke üdítő olaját nyújtja a sínlődő lelkeknek, mely az elhagyott s mindenünnen kitaszított halandót felvidítja s ujélettel élteti. Istenünk szive végtelenül szeretete, mint azt a szivszegény s az ész parancsolja, úgy kassa át kebleiteket, hogy mondhassátok: [illegible] Ki sem képes kiolta ama szeretet szikráját, mi sem képes megfeszítani ama hűséges ragaszkodás kötelékét, mely Istenhez fűz, akkor (II. Mos. 33.14) [illegible] az Én arcom fog szüntelen előttetek vonulni s nyugalmat fogok nektek szerzni, mondja az Ur! Emberfia, nyugtalanságnak gyermeke, érted-e az isteni megnyilatkozás megszentsége? Valyan van-e közöttünk szak egy is kinek élte ne volna tele nyugtalansággal? Szemetek az kit az élet viharai megragadtak s szilárd karjaikból ki nem bocsátják, nem engednek számára pihenőt, nem adnak néki szerét, kivatóst, folytonosan ürik egyik helyről a másikra, mint idegen erőtől, nem engednek szerét, hogy boldogságát abban találja, mi távol van tőle, mit el kerülni; szemetek az, kit a szenvedély viharai ragadott el, hogy boldogságát abban találja, mi távol van tőle, mit el nem érhet, vagy megnyugvását épen abban teje mi pusztulását s vesztesége okozza; szemetek az, kit elköltött az igaz megtérés áldásos érzete, ámde oly kibékt és lelkét fölött mikor tőbbé jóvá nem tehet és szivszja elveszett, elkárhoz ifjúságának szép lelkét napjait, melynek romjaiból és töredékeiből mitsem menthet ki többé, — — mi mindanyian kik az élet közönséges utain jártunk s a tévedésekkel szemben elő erőszakunk mutattuk, annyi nyugtalanságot kell szenvednünk be nem teljesült kívánalmainkért, el nem ért célokért s szeretteink üdvéért! Nyugalmat boldog életet kívánsz? Akkor teljesítsd a próféta szavát: [illegible] s lesznek az ő Istenük s úgy lesznek ők az ő népükké; a hit fog neked nyugalmas percet szerzni, ha az élet sötétében arcod hordozod előttedi vilagitó fény szemedet. Nyugalmat szerez az ártal, hogy fölemel az élet fölé. Az igaz hit nem ellensége a földi élet szeretetének. Az ember a földhöz tartozik, mely minden szükségleteinek eleget; az minden kívánatnak, szükségének,

nyelve s alacsony volának, erőelmei s bűkásának mintve; utolsó lehelletéig oda van kötve minden kívánsága, gondja s fáradsága. Ámde hát az embernek így szólnia: te nemzek a földi életre vagy szánva, az csak egy évszed; minden csak a tolag, hol csőkert vagy, de annak sudara s lombjai terjedenek ki s nyúlnak fel az örök virágoszép tavaba. (Zsol. 1. 1-3. זמור א׳ ב׳ ג׳) Sőt lennek az éve végszerint, ne engedd a földhöz bilincselteti magadat, nemcsak szived nem az övé; ha óhajod s törekvésed megelégszik azzal, mit csak a földi élet adhat, akkor megbámítva, megszentségtelenítve van szellemed, mely azt mondja: magasztos világot tárok fel előtted: az igaz szép, a szeretet s a jog birodalmát. Ím ez a te díszöltöged, ha utána törekszel, s az tanít téged becsülni az életet a földet, az embereket. — Tulajdonnak vód ma szpainak hitadástól s dicsőítésétől a jótéteimnek hosszabbítását, a nagyon szeretnünk bennünket s az egész emberiséget szeretni akarni: a szent tan megbecsülhetetlen kincsére [kötelezővé, ebben van annak rendelésének, hogy a kehdik hónap első napján megfizessük a harsonát, mert emlékezetünkbe idézi a hatalmas harsonahangot a Sinai hegyen, midőn a világ Úra megadta isteni törvényét az ember fiainak örök üdvösére] — Úgy szeretnünk, Istenünk, hogy kinyilatkoztatád törvényedet, a jog és szeretet könyvét. Minden parancsolatod isteni bölcsességgel van megfogva üdvünkre s boldogságunkra; minden tanításod tökéletes, mert üdvözít a szivet, fölfrissíthik a szelid szeretetlelket, mert minden egyes megfogása alkalmas arra, hogy szeretetre szivünket, fölemelje szellemünket erősítse bizalmunkat, hogy kiszemesek s kitartók legyünk a föld változatos élményeiben, sokszor ingadozzunk az szívünkbe helyezett kitben és sokszor tévesszük el annak ösvényt, mely a mennybe vezet, annyszor hallgatunk próféta szavaira: ---- (Ezekiel 36. 26. יחזקאל לו׳ כ״ו) Kebelünkbe adva az Ős tanunat s privát hitünkjiba vésve azt, a szellem s a szív, az értelem és érzés minden vagyunk törvényedet, te leszel a mi Istenünk s mi leszünk a te népedé, mostantól fogva mindörökké

(hogy megfelelhessünk szent hivatásunknak)

Ámen.

Vin 13/348